

1. De beschrijving van de geschiedenis van de Vrije Universiteit in dit hoofdstuk is gebaseerd op de volgende geschiedschrijvingen:

– J. Roelink, *Vijfenzeventig jaar Vrije Universiteit 1880/1955, Gedenkboek bij het vijf en zeventigjarig bestaan der Vrije Universiteit te Amsterdam* (Kampen 1955)

– J. Stellingwerff, *Dr. Abraham Kuyper en de Vrije Universiteit* (Kampen 1987)

– J. Stellingwerff, *De Vrije Universiteit na Kuyper* (Kampen 1987)

2. Kuyper doelde met de naam 'kleine luyden' op de calvinistische bevolkingsgroep, die volgens zijn inzicht Prins Willem van Oranje volhardend gesteund had in zijn opstand tegen Spanje. De meerderheid van de kleine luyden behoorde in de negentiende eeuw meestal niet tot de intellectuele bovenlaag maar tot de onbemiddelde middenstand. Ze voedden hun geloof door het lezen van de Statenvertaling van de bijbel, psalmberijming en door het lezen van boeken van betrouwbare godsdienstige schrijvers zoals Wilhelmus Schortinghuis (1700-1780) en Bernhardus Smytegelt (1665-1739). Hoogleraren in de theologie, veel predikanten en het liberale 'denkende deel der natie' lieten de gereformeerde leer los, maar de kleine luyden wilden hun gereformeerde geloof onveranderd bewaren. In de loop van de negentiende eeuw ontstonden er spanningen tussen geloof en wetenschap omdat de nieuwe inzichten die door wetenschappelijke onderzoeken algemeen gangbaar werden, botsten met de Dordtse leerregels.

3. Stellingwerff, *Dr. Abraham Kuyper en de Vrije Universiteit*, 66

4. De Drie Formulieren van Enigheid waren de Nederlandse Geloofsbelijdenis (opgesteld als de geloofsgetuigenis van de Nederlandse calvinisten ten behoeve van koning Philips II), de Heidelbergse Catechismus (die gold als het Europese brede calvinistische leerboek) en de Dordtse Leerregels tegen de Remonstranten (die door de Dordtse synode van 1619 waren opgesteld).

5. Stellingwerff, *Dr. Abraham Kuyper en de Vrije Universiteit*, 89

6. Dogmatiek is de leer van de dogma's, de vastomlijnde geloofsartikelen die aan geen beredenering meer zijn onderworpen. Door de orthodoxe christenen werd dit vak erg belangrijk gevonden.